

Kahve Molası

Anjelika AKBAR

Yeteneği henüz bebekken fark edilen ve ilk bestesini 4 yaşında yapan bir müzik dehası Anjelika Akbar. Rusya'nın SSCB olarak anıldığı günlerde Kazakistan'da dünyaya gelmiş ve devletin himayesinde üstün yetenekli çocukların yetiştirildiği özel okullarda eğitim görmüş dünyaca ünlü bir piyanist ve besteci. 1993 yılından bu yana ise, Türk vatandaşı olarak ülkemizde yaşıyor. Sürekli yeni ve farklı çalışmalara imza atan sanatçı, "Müzik her yerde bir frekanstır, kalbin açıksa diğer insana o frekansı duyurabilirsin, notalar ne olursa olsun" diyor. Psikologlar tarafından müziği reçete diye verilen ve bütün insanlara yüreği ile gülümseyen Akbar, piyanoya uzanan küçük parmaklarından senfonilere uzanan başarı öyküsünü Actual Medicine okuyucuları ile paylaştı

muydu o yaşlarda?

Anjelika AKBAR: Annem çok disiplinliydi bu doğru, ama beni frenlediği yaşlar 15-17 idi. O zaman genç kız olarak bol bol gezmek ve hayatın tadını herkes gibi çıkarmak istiyordum. Ama annem haklıydı, benim gibi "sınırsız" düşünen birine de öyle anne lazımdı. Mesela; tam okulumu bitirmek üzereydim. Büyük bir senfoni besteliyordum, gece gündüz çalışmam lazımdı, ama ben dağlarda (Tian Şian Dağlarında) bir kayak yarışmasına jüri üyesi olarak çağırıldım. O sırada oralarda tatil yapıyordum ve müzisyen kimliğimin yanısıra sosyal yönüm çok gelişmişti, gençler arasında da popüleritem oldukça yüksekti. Beni jüriye çağırdılar, ben de kabul ettim. Tüm sınıfımız tatilden döndü, ben yokum! Annem tabii ki yoğun çalışmam gerektiğini bildiği için bu "girişimimi" kökünden çözüp, kesin ve net bir talimatla beni zorla dağlardan geri getirdi! Bunun gibi olaylar için anneme sadece teşekkür ediyorum şu anda.

Daha önceki yıllarda ise zaten böyle bir problem yoktu, beni müzik çalışmalarımdan ayırmak mümkün değildi. Onun için diğer çocuklara göre çocukluğumu yaşamamış gibi görünüyor olsam da, bence dünyanın en mutlu çocukluğumu yaşamış oldum!

ACME: Eski ismi ile "demir perde" ülkesi olarak tabir edilen Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nde büyüdünüz. O yıllarda Sovyetler Birliği karanlık bir kutu gibiydi. Böyle kapalı bir rejimde yetişmenin müziğinize ve yaşamınıza yansımaları nasıl oldu?

Anjelika AKBAR: Tabii, bu karan-

Röportaj: Hatice PALA

ACME: Piyano ile çok erken yaşlarda tanıştığınızı biliyoruz. Hatta anne ve babanızdan sonra tanıdığınız ilk figür piyano olmuş. Sizi sizden dinleyebilir miyiz, o yılları bizimle paylaşır mısınız biraz?

Anjelika AKBAR: Benim için çok olağan idi yaşadığım her şey. Hepsini mutluluk verici. Hayatımda ailem, müzik, çok erken yaşta konserlere, opera ve baleye bayram gibi gitmeler vardı. Kendim 4 yaşında okumaya başladım, müziği dinlerken okuduğum kitabın resimlerini yapıyordum, doğayı in-

celiyordum. Diğer çocuklardan farklı ve değişik bir hayatım vardı, ama dediğim gibi, ben bunlarla çok mutluydum, bana herşey olması gerektiği gibi geliyordu, hiç olağanüstü değildi.

ACME: Annenizin sert ve aşırı disiplinli bir yapısı olduğunu okumuştum. Hatta "Ben büyüyüp gezmek dolaşmak istediğim zamanlarda konsantrasyonumun dağılmaması için beni hep frenledi" demişsiniz. Çeriye dönüp baktığınızda kaçırdığınızı düşündüğünüz mutluluklar var mı? Çocuk olmak kolay mı yoksa zor

lık kutu dışarıdan öyle görünüyordu. İçinde yaşayan bizler (özellikle çocuklar) bu sınırları hissetmiyorduk. Her şey oldukça yoğun, güzel, bilim ve sanatla dolu, öğretmenlere, sanatçılara, doktorlara ve bilim adamlarına önem verilen düzende, eğitimin, sağlık hizmetlerinin bedava olduğu, yarımı endişe ile beklemediğimiz bir dünyada yaşıyorduk. Büyükler KÇB vs. tedirginliğini yaşıyordu elbette, ama çocuk ve gençler bunları bilmiyordu diyebilirim. Yani bulutsuz bir yaşamımız vardı. Ve tabii ki bu şartlarda oldukça mutlu bir hayatımız vardı.

ACME: Dört yaşından itibaren kendi kendinize doğaçlama olarak beste yapmaya başladınız ve üstün yetenekli çocukların yetiştirildiği Taşkent Devlet Uspensky Müzik Okulu'nda eğitim gördünüz. Bu kadar genç yaşta pek çok beste yapmış bir sanatçı olarak bestecilik serüveninizde kimlerden etkilendiniz?

Anjelika AKBAR: Bestecilik benim için çok erken başladı. Kendime dünya ile iletişim kurmak için seçmiş olduğum bir dil gibi, beste yapmak. Tabii ki müzik dinlerken daha 3-4 yaşında belli favorilerim olmuştu, bunlar sanırım sonraki hayatımda bana çok ışık tutmuştu: Beethoven, Bach, Chopin, Çaykovski, Prokofiyev, Shostakovich, Skryabin, Rahmaninof...

ACME: Hayatından müzik, sanat, felsefe eksik olmayan bir ailede yetişmeniz kişisel gelişiminizi ne yönde etkiledi, gerçek kapasitenizi keşfetmede ailenizin rolü nedir?

Anjelika AKBAR: Bence böyle bir ailenin çocuğu olmak bir şanstır. Benim yeteneklerimi çok çok erken fark ettiler, her türlü desteği verdiler, ayrıca da çok

yönlü sanatsal ve bilimsel atmosferde büyüdüm, kendimi ve dünyayı çok erken sorgulamaya başladım. Tüm bunlar kişiliğimi geliştiren faktörlerdir.

ACME: "Önce insanım, sonra felsefeciyim, sonra müzisyenim" diyorsunuz. Müziği felsefede yakaladığınız derinlikleri aktarmak için bir araç olarak mı görüyorsunuz?

Anjelika AKBAR: Evet, müziği böyle bir araç olarak görüyorum, doğru. ve de benim takip ettiğim felsefe, öylesine mantık oyunları ve entellektüel egzersizler değil. Felsefe için felsefe değil. Benim insanlara müzik vasıtası ile hatırlatmaya çalıştıklarım çok aktüel, hayati şeyler: Evrende herkesin 'Bir' olduğu, insanların ve doğanın 'Bir' olduğu, derin Mutluluğu dışarıdaki fiziksel dünyada değil, ancak kendi içimizde bulabileceğimizi, BEN KİMİM sorusunu kendilerine yöneltmeleri gerektiğini. Tüm bunları düşünürken, insan kendi iç özgürlüğünü, mutluluğunu, öz benliğini keşfetmeye hazırlanıyor, insanların şu anki hayatında bunlara çok ihtiyaçları var. Bu tür düşünce bile insanı iyileştirebilir.

ACME: Bestelerinizde bunu özgürce yansıtıyor musunuz?

Anjelika AKBAR: Evet, bestelerimde bunları yansıtabiliyorum. Besteci olduğum için her türlü müzik tarzlarını kullanarak aynı fikirleri farklı insan gruplarına ulaştırabiliyorum; senfonik bestelerim, crossover tarzı çalışmaları, sade ve romantik piyano ya da enstrümantal bestelerim. Kim neye hazırsa ve neye alıştıysa, o müzik dili ile benden o mesajları alabiliyor. Bunu dinleyicilerin gözlerinden ve sözlerinden anlıyorum ve bu konuda çok mutluyum.

ACME: 1993 yılında Türk vatan-daşı oldunuz. Rusya'da yaşadığınız yıllarda Türkiye hakkında bir fikriniz var mıydı veya neler düşünüyordunuz?

Anjelika AKBAR: Hiçbir fikrim yoktu!!! Sadece Çalata Köprüsünün altında satılan balık-ekmek görmüştüm bir TV programında, bilgim bundan daha fazla değildi, ne yazık ki!

ACME: Türkiye'ye geliş hikayenizden bahsedebilir misiniz? Tesadüfler sonucu mu yoksa planlayarak mı burada yaşamaya karar verdiniz?

Anjelika AKBAR: Ben UNESCO üyesiydim, eski eşimle uluslararası belgesel film projesindeydik, ben besteci-ydim, o ise senaryo yazarı idi. Daha önce de birçok ülkeyi çekim için gezip, Türkiye'ye geldik, ama ben hamileydim ve doğurmak üzere iken artık uçağa binemezdim. Burada (İstanbul'da) oğlum dünyaya getirdim, sonra SSCB dağıldı ve geri dönmedim.

ACME: Yanlış bilmiyorsam, Türkiye' de yaptığınız ilk beste "Güneşin Doğduğu Ufuk" adlı Atatürk'e ithaf ettiğiniz beste-

Klasik müzik camiası ikiye bölünmüş durumda. Bazıları yaptıklarından rahatsız olup, -sadece şekil olarak beğenmedikleri için- müziği dinlemeden bile eleştiriyor (Asena ve Bach yan yana diye mesela), bazıları ise aslında o örneklerin arkasında ne demek istediğimi çok iyi anlayıp alkışlıyor. Asıl demek istediğim; ummadığımız şeyler birbirileri ile kucaklaşabilir, önyargı ve eleştirme çağı geçti, dünyanın yerinde kalmasını istiyorsak, ayrımcılık ve önyargı değil, birleştirme ve hoşgörü şart

niz. Atatürk için başka besteler de yaptınız mı?

Anjelika AKBAR: Bunun 2 versiyonu var, sadece piyano solo için ayrıca da çok daha genişlettiğim şekilde Senfonik Orkestra ile Piyano için Rapsodi şeklinde. Orada Atatürk'ü ve yaptıklarını nasıl algıladığımı müzik yolu ile anlatıyorum.

ACME: Besteleriniz nasıl oluşuyor, hangi evrelerden geçiyor?

Anjelika AKBAR: Çenellikle ilk önce beni yakalayan bir duygu seli oluyor, içinde de aynı zamanda fikrini taşıyor, bazen ismini, sonra konsantre oluyorum, bunun bana doğru akmasını sağlıyorum, çok değişik ve aslında sözlü olarak anlatılması imkansız bir süreç. O beste bir yerde var! Ben onun ruhunu yakalayıp, onunla hamile kalıp, doğuruyorum...

ACME: Müzikte sınırlardan hoşlanmıyor ve klasik eserleri farklı şekillerde yorumluyorsunuz. Yaptığınız müziği nasıl tanımlıyorsunuz? Hedef kitleniz kimler?

Anjelika AKBAR: Hedef kitlem herkes. Ben müziği müzik için yapmıyorum, onun için kime fikirlerimle ulaşabiliyorsa, duygularım kimin gözlerini parlatıyorsa, onlar benim kitlem. Müzik bir duygu ve düşünce paylaşımı. Kimse bilmiyor, hangi anda onu neyin etkileyeceğini. Öyle mektuplar alıyorum ki, bırakın büyük şehirlere, Hakkari'den bile, insanların benim demek ve iletmek istediğimi çok iyi anladıklarını bana doğruluyor.

ACME: Sürekli yeni ve farklı çalışmalara imza atıyor, Vivaldi'nin Dört Mevsim'ini piyanoya adapte edip yeniden yorumluyor veya Johann Sebastian Bach'ın eserleri eşliğinde Asena'nın oryantal yaptığı bir çalışma gerçekleştiriyorsunuz. Bu cesur tavrınızdan dolayı

klasik müzik otoriteleri sizi eleştiriyor mu, yoksa takdir mi ediyor?

Anjelika AKBAR: Klasik müzik camiası ikiye bölünmüş durumda. Bazıları yaptıklarından rahatsız olup, -sadece şekil olarak beğenmedikleri için- müziği dinlemeden bile eleştiriyor (Asena ve Bach yan yana diye mesela), bazıları ise aslında o örneklerin arkasında ne demek istediğimi çok iyi anlayıp alkışlıyor. Asıl demek istediğim; ummadığımız şeyler birbirileri ile kucaklaşabilir, önyargı ve eleştirme çağı geçti, dünyanın yerinde kalmasını istiyorsak, ayrımcılık ve önyargı değil, birleştirme ve hoşgörü şart. İnsanlar birbirleri ile kucaklaşmadan önce müzikleri kucaklaşsın. Bu yaşadığımız çağın ihtiyacıdır. Onun için en zıt olabilecek öğeleri korkmadan yan yana getiriyorum, örnek çarpıcı olsun diye.

ACME: Özellikle Türkiye'de klasik müzik insanların akın akın ilgi gösterdikleri bir dal değil. Klasik müziğin çok rağbet görmediği bir ülkede kendinizi tanıtmamız, bir yer edinmeniz zor oldu mu?

Anjelika AKBAR: Benim için aslında çok zor olmadı, çünkü insanların önüne müzikle değil, ilk önce duygu ile çıktım. Kalbim onlara açıldı ve yaptığım müzikten daha önce bilmiyorlarsa da ürkmediler. Müzik her yerde bir frekanstır, kalbin açıksa diğer insana o frekans duyurabilirsin, notalar ne olursa olsun.

ACME: Sizin pencerenizden Türkiye'de klasik müziğin durumu nasıl gözüküyor, bir değerlendirme yapar mısınız?

Anjelika AKBAR: Klasik müzik burada oldukça yeni geliyor olmasına rağmen, çok parlak örnekleri görebiliriz ve bu çok mutluluk verici. Ama klasik müzik eğitimi keşke daha erken yaşlarda başlasaydı, çok daha hızlı bir gelişim

olurdu. Ve devlet ayrıca çok yetenekli çocukları, sadece şehirlerde değil, ulaşılmaz köylerde de keşfedip, onlara burs verseydi harika olurdu. Klasik müzik pahalı ve elit bir uğraş durumundan çıkmalı, yaygınlaşmalı diye düşünüyorum.

ACME: Hangi sanatçının müzik dili ve rengini daha çok seviyorsunuz?

Anjelika AKBAR: Besteci olarak soruyorsanız, Bach ve Skryabin. Yorumcu olarak da Sviatoslav Richter.

ACME: Türkiye'deki ilk albümünüz 1999 yılında piyasaya çıkan "Su" albümü. 2005 yılında ise, yine kendi beste ve düzenlemelerinizden oluşan "Bir Yudum Su" isminde başka bir albüm yaptınız. Su ile ilişki neden bu kadar önemli sizin için?

Anjelika AKBAR: Su, evrenin sırlarından biri. Bunu hep hisseder ve anlatırdım. Fiziksel olarak bile suyun olağanüstü tarafları kanıtlandı, ama bunun dışında suyun düşünce ve duyguyu "fotoğraf" çekip iletme yetisi olduğunun da artık bilimsel bir gerçek olarak desteklenmiş olduğunu görüyoruz (Masaru Emoto).

ACME: Sizin de değindiğiniz gibi, suya müzik dinleterek fotoğraflama fikrinden hareket eden Japon araştırmacı Dr. Masaru Emoto, suyun dinletilen müziğe göre nasıl bir değişim gösterdiğini su kristali fotoğraflarıyla gözler önüne serdi. Siz de tamamen SU temalı eserlerinizden oluşan, bu başlık altında bir konser verdiniz. Bu konserte neyi hedeflediniz?

Anjelika AKBAR: İnsanlara bu olağanüstü su yeteneğini gösterip, suyun

olumlu ve olumsuz olan her şeye karşı yapısını nasıl değiştirdiğini göstermek istedim. Çünkü bizim organizmamız %60 sudan oluşuyor, düşündüğümüz, hissettiğimiz herşey içimizdeki ya da karşımızdaki herkesin suyunu ya bozuyor ya da iyileştiriyor. İnsanlar bunu anlarsa, daha dikkatli ve korumacı olmaya başlar, hayat daha güzel yoluna girer diye inanıyorum. Masaru Emoto'nun araştırmaların amacı da aynı.

ACME: Klasik müzik sanki bir arayış içinde. Yüzyıllar önce bestelenmiş eserler yeniden yorumlanıyor. Müzikte denemelerin artması veya yeni oluşumların birleşimlerin ortaya çıkmasını neye bağlıyorsunuz?

Anjelika AKBAR: Bu kaçınılmaz. Zaten, "yeni bir şey yok, yeni şey, unutulmuş eskidir" denir. Klasik müzikte de ayrıca sadece kendi sınırlarının içinde kalamayacağı bir çağa geldik. Birleşme zamanı müzik için de geçerli. Kucaklaşma ve sentez zamanı.

ACME: Eserlerinizin insanlar üzerinde bıraktığı olumlu etkiler nedeniyle psikologlar hastaları-

na, bazı özel okullarda ise rehberlik öğretmenleri ders aralarında çocuklara sizin bestelerinizi dinletiyormuş. Eserlerinizin reçete gibi verilmesi için ne düşünüyorsunuz?

Anjelika AKBAR: Duygularımı çok net ve yalın müzik vasıtasıyla iletiyorum. Bu netliğe insanların ihtiyaçları var, sanırım sebep budur. Duygulardan kaçtığımız bu çağda, canlı ve samimi tınılar insanlara şifa gibi geliyor olabilir. Ben hiç oynamıyorum, hayatta da, müzikte de. Bu özellik bestelerime sanırım yansıyor.

ACME: Anne adayı bir müzisyen olarak yalnız Türkiye'de değil, tüm dünyada bir ilki gerçekleştirip, sadece hamilelere özel bir konser verdiniz. Bildiğim kadarıyla bu müthiş fikrin yaratıcısı da yine sizsiniz. Bu fikir hamile kalınca mı ortaya çıktı, yoksa önceden planladığınız bir şey miydi?

Anjelika AKBAR: Hayır, hamile kalmadan önce planlamıştım. Ve kalınca da gerçekleştirme fırsatını buldum.

ACME: Konserin atmosferi nasıldı, anne adayları arasında nasıl bir paylaşım gerçekleşti konserte?

Anjelika AKBAR: Atmosfer müthişti. İstanbul'da yağın olağanüstü kara rağmen, salonda beklemediğim kadar çok dinleyici vardı. Hamilelerin dışında da, huzur arayan herkes geldi. Ben alkışlamamalarını, gözlerini kapatıp, isterlerse uyumalarını tavsiye ettim, çoğu insan uyudu ve benim için repertuarı doğru seçtiğim bir işareti oldu. Sonra gelen konu başlıklarıyla doğaçlamalar da yaptım, duygulandım,

İstanbul'da yağan olağanüstü kara yağmen, salonda beklemediğim kadar çok dinleyici vardı. Hamilelerin dışında da, huzur arayan herkes geldi. Ben alkışlamalarını, gözlerini kapatıp, isterlerse uyumalarını tavsiye ettim, çoğu insan uyudu ve benim için repertuarı doğru seçtiğim bir işareti oldu. Sonra gelen konu başlıklarıyla doğaçlamalar da yaptım, uygulandım, bazen gözyaşlarımı tutamadım ve benimle birlikte birçok dinleyici de

bazen gözyaşlarımı tutamadım ve benimle birlikte birçok dinleyici de.

ACME: Verdiğiniz konserin bir özelliği de, gelirinin durumu iyi olmayan bebeklerin tedavisi için "Bebekleri Yaşatalım Fonu"na aktarılması. Bu şekilde sosyal içerikli başka projelerde, yardım konserlerinde yer almayı düşünüyor musunuz?

Anjelika AKBAR: Bu tür projeleri zaman zaman zaten yapıyorum. Satılan biletlerin bebeklerin hayatına bir yardım olması çok mutluluk verici.

ACME: Hamile olmanız üretiminizi, beste çalışmalarınızı ne yönde etkiledi?

Anjelika AKBAR: Çok güçlendirdi ve büyük ilham verdi!

ACME: bilinçlianne.com adında bir de bebek sitesi açtınız. Bu fikir nasıl doğdu?

Anjelika AKBAR: Aslında bu bebek sitesinden ziyade, "bilinçli insan" olma çabasında olan herkes için bir site. Ama bilinçli anneler ilk sırada, çünkü anne öyle olunca, insanlık de öyle olacak diye düşünüyorum. Bu site fikrini de daha 1.5 yıl önce rüyamda gördüm. Çok detaylı! Uyanınca ve sadece 1 gün düşündükten sonra bunu kurmaya karar verdim.

ACME: Önümüzdeki günler için yeni projeleriniz var mı?

Anjelika AKBAR: Hamileler ve bebekler için konserde seçtiğim eserlerden bir albüm yapmak. "ETERNAL TERMINAL" adlı yeni projemin (jazz, halk müziği, barok, ilahi, tango vs. çeşitli müzik türleri ile elektronik müziği bir araya getirdiğim bir çalışma) turneleri ve yine albümünü hazırlamak.

ACME: Hayatınızı etkileyen önemli bir sağlık probleminiz, kro-

nik bir rahatsızlığınız var mı?

Anjelika AKBAR: Var idi. Kronik bronşial astımım vardı. Ama 18 yaşında geçti.

ACME: Peki, hamileliğin getirdiği sağlık sorunları ya da sıkıntıları oldu mu?

Anjelika AKBAR: Hiç olmadı, nasıl geçtiğini bile anlayamadım!

ACME: Günlük yaşantınızda beslenmenize, uykunuza kısaca kendinize özen gösterir misiniz?

Anjelika AKBAR: Çok özen gösteririm. Buna 17-18 yaşında iken başladım ve hiçbir zaman şaşmadım. Kendim için ağır bulduğum et ve tavuk o zamandan beri yemiyorum, sebze, meyve, tahıl, kuruyemiş, süt ve sütü ürünler, zaman zaman balık yiyorum. Kola, hazır içecekler, içki, sigara, çay, kahve hayatımda yer almıyor. Uykuya da çok önem veriyorum. Çeçe hayatı diye bir şey benim için yok.

ACME: Türk toplumu hakkında ne düşünüyorsunuz? Sağlık konusunda yeterince bilinçli miyiz?

Anjelika AKBAR: Bence ancak son 2-3 yıl sağlık konusunda biraz daha bilinçlenmeye başladı Türkiye. Ama yine de bence çok çok yolu var. Özellikle sigara konusu benim üzerinde durduğum ve uyarmaya çalıştığım bir konu. www.bilinclianne.com sitemde birçok yazı ve köşe var bununla ilgili.

ACME: Okuyucularımıza, annelere, anne adaylarına ve klasik müziğe ilgi duyanlara neler söylemek istersiniz?

Anjelika AKBAR: Kendileri için iyi şeyler yapsın, duyguları yaşamaktan korkmasınlar, mutluluğun kaynağını kalplerinde arasınlar, müziği her zaman iyileştirici bir güç olarak hatırlasınlar. Sevdikleri ile beraber mutluluğu etraftakilere dağıtsınlar! □